

mæssigste. Jeg skal ikke for Dieblisset udtale nogen yderligere bestemt Mening i saa Henseende, men vil henstille til et eventuelt Udvalg, om dette Spørgsmaal ikke fortjener at tages under nærmere og nøie Overveielse. Til disse Bemærkninger skal jeg, fortiden, indskrænke mig.

Lehmann: Ja, jeg skal ikke forlænge Discussionen meget; men jeg kan dog ikke tilbageholde den. Bemærkning, at den høitærede Indenrigsministers Udtalelse har gjort det aldeles klart for mig, hvad der jo forøvrigt forinden allerede var mig temmelig utvivlsomt, at han egentlig har havt de Tilfælde for Die, hvor det var opnaaet, som ved Udfastet er tilfaldet, nemlig at Veiarbeidet bliver udført ved Licitation. Han sagde nemlig, at Sogneforstanderskabet skal udføre det og Politiet kontrollere; men naar han vil udlede det af Udtalelsene i Slutningen af § 1 og § 2, saa vil dette ikke lykkes ham; den sidste Paragraph siger jo netop, at Tilsynet med Veiarbeidets Udførelse skal udføres af Sogneforstanderskabet, man tillægger jo netop saaledes Sogneforstanderskabet det, der skulde henhøre under Politimesteren. Men Sagen er den, at Forholdene ikke paa nogen Maade kunne være de samme, hvor Arbeidet udføres ved Naturalarbeide, som hvor det udføres ved Licitation. Ere vi først komne saavidt, at ikke blot enkelte større Veiarbeider, Grundforbedringer, Sænkning af en Vej o. s. v., udføres ved Licitation, men at ogsaa Udførelsen og Vedligeholdelsen af den hele store Masse af Veie er gaaet over til Licitation, er det hele System, som den høitærede Indenrigsminister antydede, og som er det simpleste og naturligste at iværksætte, bragt i Orden. Thi naar Sogneforstanderskabet først har udarbejdet en Plan, og Veiarbeidet er sat til Licitation og Udførelsen gaaet over til dem, som have paataget sig Arbeidet, er der ingen Tvivl om, at det Sogneforstanderskab, der ved Vigning skal tilvejebringe Midlerne, vil være energisk ligeoverfor Entreprenøren og paasee, at han udfører Arbeidet godt. Det staaer da for Udførelsen, og da kan det Offentlige indskrænke sig til at see til og at føre Control, og da er det Tvangsmiddel, som § 8 indeholder, at Sogneforstanders-

skabets Medvirkning ved Sognets Veiarbejde sættes ud af Kraft, naturligt og tilstrækkeligt. Men det hele System passer aldeles ikke, naar Arbeidet, hvad der idetmindste i Sylland, er det gangse, udføres af Beboerne. Og paa dette Tilfælde passer virkelig ikke Lovb. af 1848's Ord til Ministerens Tanke; thi efter Lovb. af 1848's Ord skal Sogneforstanderskabet i alle Tilfælde paasee Arbeidets Udførelse. Saa er det ikke længere gjort med disse almindelige Sætninger; thi saa opstaaer der Spørgsmaal om, hvad der kan fordres. Ved Licitation er det klart, at det er den Accord, der ved denne er paataget, men udenfor dette Tilfælde er det ikke saa let at afgjøre, og her bruger § 1 kun et meget vagt og efter Lovens Tanke utilstrækkeligt Udtryk, nemlig at Veiene ere i „forsvarlig Stand“. Men selv om man ombytter disse Ord, vil der være et overordentligt stort Spillerum for hvad der kan fordres, og hvad der er af Vigtighed; Sogneforstanderskabet vil have den største Vanskelighed med at fremtvinge, at det skeer. Skeer det uden Paalæg, har det kun at see paa, at Arbeidet er udført; men hvis Beboerne ikke ville gjøre det af sig selv, er det Lovens Mening, at den egentlige Myn- dighed i saa Henseende skal fra Politimesteren gaae over i Sogneforstanderskabets Haand. Men det er ganske vist, at der udkræves specielle Bestemmelser, der definere denne Myn- dighed. Mangelen af disse er det, der gjør, at man nu f. Ex. paa et Sted leier Joll til at udføre Arbeidet paa de Forsømmeliges Regning og lader Beløbet inddrive ved Udpantning; paa et andet Sted paalægges man Mulfter, der igjen kunne være enten Tvangs- mulfter eller Straffemulfter. Paa sine Steder skeer det ved en administrativ Foranstaltning; paa andre Steder paalægges Mulften ved Politiretten i Form af en Dom og er ogsaa enten en Straffemulft eller en Tvangsmulft. Paa sine Steder skeer dette efter en blot An- meldelse af Sogneforstanderskabet; paa andre Steder efter et specielt Ostersyn af Politime- steren, — eller rettere hans Fuldmægtig — eller af Sognefogden. Nogle Steder paalæg- ger man Mulft, saasnart Veien er i uforsvar- lig Stand; andre Steder kun, naar der forud er steet Paalæg om at afhjælpe en eller anden